

توضیح قواعد درس پنجم عربی ۱۱ مشترک

تَرْجَمَةُ الْفِعْلِ الْمُضَارِعِ (۱)

قبل از توضیح درباره ترجمه فعل های مضارع عربی باید بدانیم در زبان فارسی فعل مضارع به چه فعلی گفته می شود و برچند نوع است تا بتوانیم معادل آن ها را در عربی بشناسیم و درست ترجمه کنیم. در درس ششم کتاب فارسی نهم ص ۵۰ و ۵۱ این موارد را خواندید:

تعریف فعل مضارع: فعلی است که برانجام کاری در زمان حال یا آینده دلالت می کند.

مانند: اکنون داریم درس جدید را می خوانیم. / شاید به دیدار شما بیایم. / سال آینده چیزهای تازه تری می خوانیم.

انواع فعل مضارع: فعل مضارع در زبان فارسی برسه نوع است:

۱- مضارع اخباری ۲- مضارع التزامی ۳- مضارع مستمر (جاری)،

تعریف مضارع اخباری: فعلی است که بر انجام کاری یا بیان خبری در زمان حال یا آینده دلالت می کند.

ساخت مضارع اخباری فارسی ← «می» + بُن مضارع + شناسه

مانند: می نویسم، می نویسی، می نویسند، می نویسیم، می نویسید، می نویسند

تعریف مضارع التزامی: فعلی است که وقوع کاری را در زمان حال با تردید، شک، شرط یا آرزو بیان می کند.

مانند: شاید امروز نامه ای برایت بنویسم. / شاید بخوانید و به کار بندید. / دلتان را از احساس ناروا بشوید.

ساخت فعل مضارع التزامی فارسی ← «ب» + بُن مضارع + شناسه

مانند: بروم، بروی، برود، برویم، بروید، بروند

نکته: فعل مضارع اخباری و التزامی، گاهی بدون نشانه آغازین (می، ب) به کار می روند.

مانند: اگر درخانه ای شوی، روزگاری دراز، صفت آن گویی. (بشوی، می گویی)

تعریف مضارع مستمر: جریان انجام کاری را در زمان حال بیان می کند. مانند: دارم می بینم.

ساخت مضارع مستمر: فعل کمکی «دار» + شناسه + نشانه + بن مضارع + شناسه

کتاب عربی دوره دوم دبیرستان در باره مضارع مستمر (جاری) مطلبی بیان نکرده است و ما آن را نمی خوانیم. پس از یادآوری انواع فعل مضارع در زبان فارسی به شناخت معادل فعل های مضارع اخباری و التزامی در زبان عربی و ترجمه آن ها می پردازیم:

شناخت معادل فعل مضارع اخباری در عربی و ترجمه آن

اگر فعل مضارع عربی حروفی بر سرش نیاید معادل «مضارع اخباری فارسی» ترجمه می شود.

مانند: **يَنْظُرُ:** نگاه می کند، **يُرْسِلُ:** می فرستد، **يَجْلِسُ:** می نشیند، **يَعْلَمُ:** یاد می دهد، **يَقْرَأُ:** می خواند، **يَتَعَلَّمُ:** یاد می گیرد،

يَبْعُدُ: دور می شود، **يُصَدِّقُ:** باور می کند، **يَعْرِفُ:** می شناسد، **يَنْقَطِعُ:** قطع می شود و ...

شناخت معادل فعل مضارع التزامی در عربی و ترجمه آن

اگر برسر «فعل مضارع عربی» حروف «أَنْ: که» و «کَی، لَ، لَکَی، حَتَّى: تا، برای اینکه» بیاید معادل «مضارع التزامی فارسی» ترجمه می شوند. مانند: وافق الأستاذ أن یؤجل الامتحان. استاد موافقت کرد که امتحان را به تأخیر بیندازد. مانند: انظر إلى هذه الصور حتى تصدق. به این تصویرها نگاه کن تا باور کنی. / کَی نَسَبَحَكَ کَثِيراً. تا تورا بسیار تسبیح گویم.

نکته ۱: اگر بعد از حروف «أَنْ، کَی، لَ، لَکَی، حَتَّى» حرف «لا» بیاید «لای نفی» است و به صورت «مضارع التزامی منفی» ترجمه می شوند. أَلَا تَعْبُدُوا: که نپرستید. / لَکِیلاً تَحْزَنُوا: تا اندوهگین نشوید / حَتَّى لَا یَحْکُمَ. تا داوری نکنند.

نکته ۲: «لَ» به معنی «تا، برای اینکه» بر سر فعل مضارع، چون علت و سبب را بیان می کند از نظر معنا وابسته به فعل قبل خودش است یعنی قبل آن کاری باید صورت بگیرد. مانند: اجتهدنا کثیراً لننجح. خیلی تلاش کردیم تا موفق شویم.

نکته ۳: حروف «أَنْ، لَنْ، کَی، لَ، لَکَی، حَتَّى» علاوه بر تغییر در معنای فعل مضارع در ظاهر آن هم تغییراتی ایجاد می کنند یعنی آخر فعل مضارع را فتحه «ـَ» می دهند یا نون آخر آن را حذف می کنند به جز جمع های مؤنث.

۱- در صیغه های اول شخص مفرد و جمع، دوم شخص مفرد مذکر و سوم شخص مفرد، آخر فعل مضارع را فتحه «ـَ» می دهند. مانند: یَحْکُمُ: داوری می کند حَتَّى یَحْکُمُ: تا داوری کند

تَجْعَلُ: قرار می دهی لِتَجْعَلَ: تا قرار بدهی

نُوجِهُ: روبرو می شویم لَکَی نُوجِهُ: تا روبرو شویم

۲- در بقیه صیغه ها «ن» آخر فعل مضارع را حذف می کنند، به جز صیغه های جمع مؤنث. (یَفْعَلْنَ و تَفْعَلْنَ)

مانند: یُحَاوِلُونَ: تلاش می کنند أَنْ یُحَاوِلُوا: که تلاش کنند / یُغَيِّرُونَ: تغییر می دهند حَتَّى یُغَيِّرُوا: تا تغییر دهند

تَفْرَحُونَ: شاد می شوید لَکَی تَفْرَحُوا: تا شاد شوید / یَذْهَبُونَ: می روند کَی یَذْهَبُونَ: تا بروند

نکته ۴: به حروف «أَنْ، لَنْ، کَی، لَ، لَکَی، حَتَّى» حروف ناصبه می گویند.

فعل آینده در فارسی

ساخت فعل آینده در فارسی: بن مضارع «خواستن» + شناسه + بن ماضی فعل اصلی (فارسی هفتم ص ۱۵۱)

خواهم رفت، خواهی رفت، خواهد رفت، خواهیم رفت، خواهید رفت، خواهند رفت

شناخت معادل فعل مضارع عربی به صورت آینده و ترجمه آن

۱- اگر بر سر فعل مضارع حرف «سَ، سَوْفَ» بیاید، معادل «آینده مثبت» در زبان فارسی ترجمه می شود.

یُوزَعُ: پخش می کند سَوْفَ یُوزَعُ: پخش خواهد کرد

یَتَنَبَّهُونَ: آگاه می شوند سَوْفَ یَتَنَبَّهُونَ: آگاه خواهند شد

۲- اگر بر سر فعل مضارع حرف «لَنْ» بیاید، معادل «آینده منفی» در زبان فارسی ترجمه می شود.

مانند: تَنَالُونَ: دست می یابید لَنْ تَنَالُوا: دست نخواهید یافت.

إِنَّ الَّذِينَ تَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَنْ يَخْلُقُوا ذُبَاباً. قطعاً کسانی را که غیر از خدا فرا می خوانید مگسی را نخواهند آفرید.